

DOLENJSKI GOZDAR

glasilo delavcev
gozdnega gospodarstva
novo mesto

letnik XXI

januar 1984

št. 1

Osební dohodki bodo odvisni tudi od minulega dela

Leta 1974 je bila s sindikalno listo uveljavljena delovna doba kot podlaga za delitev sredstev DO na podlagi minulega dela.

Po samoupravnem sporazumu je bilo možno povečanje OD v sorazmerju z dolžino delovne dobe od 1 do 12 odstotkov. Rentabilnost in produktivnost, ki vplivata na dinamiko uspešnosti poslovanja, nista bili upoštevani.

V letih 1975, 1976 in 1977 so sindikatske liste spreminjale usmeritve glede upoštevanja minulega dela pri delitvi osebnega dohodka, vendar je razpon možnega povečanja OD od 1 — 12% ostal nespremenjen.

V letu 1979 so listo nadomestila stališča republiškega sveta zveze sindikatov o pridobivanju in razporejanju dohodka in uveljavljanju načel delitve po delu. Iz te usmeritve izhaja načelo, da je mogoče sredstva za osebne dohodke na podlagi minulega dela oblikovati le iz povečanega dohodka.

Stališča republiškega sveta zveze sindikatov je v letu 1981 zamenjal družbeni dogovor o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo.

Leta 1982 je bil sprejet zvezni zakon o razširjeni reprodukciji in minulem delu, ki zahteva, da se v organizacijah samoupravnih splošni akti uskladijo z določbami tega zakona do 31. decembra 1983.

Inštitut za trženje, ekonomiko in organizacijo je izdal gradivo o delitvi sredstev za osebne dohodke na podlagi minulega dela. Upošteval je tudi predloge in izkušnje nekaterih modelov, ki so že nekaj časa v veljavi.

Pri oblikovanju sredstev za osebne dohodke na podlagi minulega dela je potrebno določiti cilje in smotre oblikovanja sredstev za OD na podlagi minulega dela. Delež sredstev

za OD mora z obsegom in možnostjo diferenciranja zagotavljati interes delavcev za doseg skupnih ciljev. Do sedaj je bil delež od 1 — 12% in od 1 — 5% za delovno dobo v isti delovni organizaciji. Zaradi različne starostne strukture v kolektivih je bil povprečni delež od 4 — 9%. V našem podjetju je v letošnjem letu delež 5,2%. Tolikšen delež ne ustreza, če hočemo spodbuditi delavnost. Moral bi biti vsaj od 20 — 25% v panogah, kjer je tehnična opremljenost visoka, pa še višji. Ker pa je osebni dohodek iz minulega dela

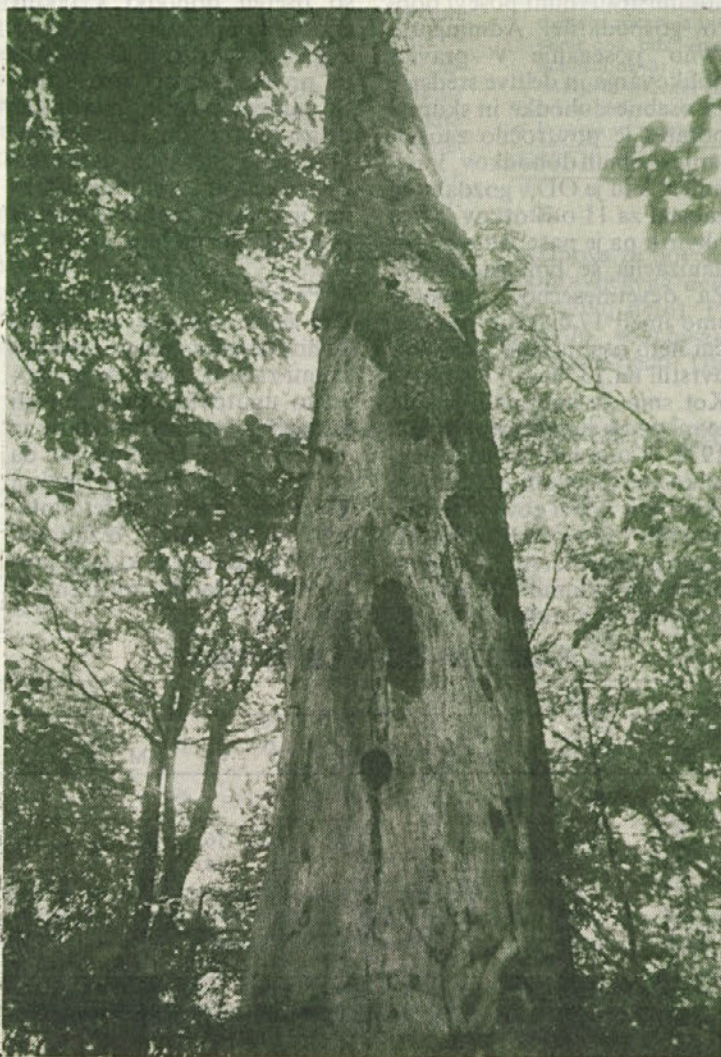
vštet v masi osebnih dohodkov, ta masa pa se ne sme povečati, če ni rasti dohodka, zato v kratkem času ne bo mogoče preiti na nov način, ampak bo prehod trajal dalj časa. V začetku bo ista masa, ki je bila prej razdeljena po ključu skupne delovne dobe, razdeljena na drugih osnovah. Zaradi tega bo v večini tozdr prišlo do večjih razlik med delavci v primerjavi z dosedanjimi osebnimi dohodki. Meril naj bo toliko, da bodo pregledna in razumljiva, ker preveliko število zmanjšuje materialno pomembnost. Človek lahko

učinkovito spremlja od 4 — 5 vrst meril.

Osnove za oblikovanje sredstev za osebne dohodke so uspešnost poslovanja TO, ki je med vsemi uporabljenimi najširša, potem je izraba delovnih sredstev in predmetov dela, kjer ima OD na podlagi minulega dela kritje v doseženem prihranku med predvideno in doseženo porabo. Razporejanje sredstev za povečanje materialne osnove dela je izjemno pomembna osnova, zato je potrebno, da se obravnava posebej in da so delavci neposredno motivirani za razporejanje primerne deleža družbenega dohodka za razširjeno reprodukcijo.

V podjetju je te osnove mogoče uporabiti tako, da se vnaprej določi predvidena in pričakovana uspešnost poslovanja, porabe in obrabe delovnih sredstev in predmetov dela ter delež sredstev za razširjeno reprodukcijo, realno in objektivno ugotovi dosežen rezultat in primerja s pričakovanim rezultatom ter vnaprej določi merila medsebojne odvisnosti in povezanosti med doseženim rezultatom in višino sredstev za osebne dohodke.

Merila, ki se upoštevajo pri izbiri za oblikovanje sredstev za OD na podlagi minulega dela, so dohodek na delavca, dohodek v primerjavi s povprečno uporabljenimi sredstvi, akumulacija v primerjavi s čistim dohodkom, akumulacija v primerjavi s povprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi, čisti OD na delavca, povečan dohodek, dosežen z gospodarjenjem z investicijskimi sredstvi v primerjavi z višino družbenih sredstev, ki so vložena v razvoj materialne osnove dela v temeljni organizaciji, povprečno ustvarjena lastna investicijska sredstva na delavca v primerjavi s povprečno uporabljenimi delovnimi in poslovnimi sredstvi na

Na umrlem drevesu se nadaljuje življenje gob, žuželk in ptic. (Foto: J. P.)

(Nadaljevanje na 2. str.)

delavca.
V našem podjetju komisija za pripravo osnove za nagrajevanje delavcev z minulega dela pripravlja na podlagi gradiva, ki ga je izdal inštitut za trženje, ekonomiko in organizacijo,

predlog za nov način nagrajevanja. Delitev sredstev za osebne dohodke na podlagi minulega dela je možna po dveh variantah in sicer na osnovi uspešnosti uporabe družbenih sredstev in na osnovi rezultatov gospodarjenja z investicijskimi sredstvi. N. T.

so bila za delavce dovolj zanimiva, postavljali so vprašanja, tudi nasprotne trditve, bilo pa je tudi dovolj pritrdjevanj. Spoznali smo, da je bil teoretični del tečaja še kako potreben, da razčistimo osnove, s katerih lahko nadaljujemo terenski del tečaja.

rajo biti delavci bolj samostojni.

JANEZ BLAŽIČ, dipl. inž.

Izobraževanje v toku Novo mesto

Leta 1977, ko so se formalne samostojne temeljne organizacije v zasebnem sektorju gozdarstva, je bilo v toku Novo mesto v neposredni proizvodnji 11 delavcev. Večina so dobili osnove za delo v gojenju v gozdnem obratu, iz katerega so prišli. Od teh jih je ostalo leta 1983 še sedem, medtem pa se je v toku zaposlilo še 18 mladih delavcev. Končali so tečaj za delo z motornimi žagami, niso pa imeli potrebnih osnov za delo v gojenju. Zato smo sklenili,

da organiziramo tečaj iz gojenja gozdov. Teoretični del tečaja smo izvedli pozimi. Na pomoč nam je priskočil izobraževalni center pri GG Novo mesto, njegov vodja Tone Kruh je prevzel večji del predavanja in zavrtel nekaj filmov. K sodelovanju smo povabili tudi inž. Staneta Žuniča, vodjo gojenja pri GG Novo mesto, in Karla Turka, pomočnika vodje tozda Gozdarstvo Straža. Oba sta se povabila odzvala, manjši del predavanja smo prevzeli sami. Predavanja

Žal smo praktični del izpeljali samo v enoti Straža—Toplice. Obdelali smo bukovo mladje in goščo ter prvo redčenje v letvenjaku bukve in jesena, vse v oddelku 23. enote Straža—Toplice. V gozdu smo živahno razpravljali, objekti so bili zelo zanimivi, zlasti letvenjak. Delo so si prišli ogledati tudi lastniki gozda in so bili z delom zadovoljni. Odločeni smo, da izpeljemo terenski del tečaja tudi v drugih enotah. Smatramo, da bo delo tehničnega kadra in delavcev tako veliko lažje, zlasti v zasebnem sektorju, kjer mo-

Na nekem dvorišču je ležalo nekaj kubikov na črno posekanih smrek. Gospodarju sem pokazal star papir in mu povedal, da je to nepodpisano pismo, kjer piše, da je posekal natanko 10 m³ na črno. Debelo je zaklel: „Kakšnih deset, največ pet. Kateri hudič me je prijavil pa tudi vem“.

Takole je opisal star prizadeven revirnik svojega mlajšega pomočnika:

*„O, saj postori, kar mu naročim. Da bi pa delo sam poiskal, to pa ne!“
Pa recite, če v mladini ni vsa prihodnost!*

Osebni dohodki gozdnega gospodarstva v letu 1983

1. Oblikovanje sredstev za osebne dohodke

Politika oblikovanja sredstev za osebne dohodke ter skupno porabo delavcev je bila v globalnih okvirih določena z resolucijo. Z dogovorom o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1983 so bile opredeljene podrobnejše usmeritve, ki naj bi zagotavljale uresničevanje resolucije. Ta je opredeljevala počasnejšo rast osebnih dohodkov od rasti dohodka za 35 odstotkov. Osebni dohodki so bili odvisni od naslednjih osnov in meril:

- ustvarjenega dohodka kot boljšega rezultata dela in poslovanja,
- fizične proizvodnosti,
- gospodarnosti poslovanja,
- donosnosti uporabljenih poslovnih sredstev,
- konvertibilnega deviznega priliva.

Osnove in merila so temeljile na primerjanju indeksov

rasti s predhodnim letom. Ker se je ta metoda uporabljala tri leta zapored, je zelo neugodno vplivala na oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke v tistih OZD, ki so pred administrativnimi posegi dobro gospodarile. Administrativno poseganje v pravice oblikovanja in delitve sredstev za osebne dohodke in skupno porabo je povzročilo zaostajanje osebnih dohodkov. V minulem letu je OD v gozdarstvu zaostal za 11 odstotkov. V teh okvirih pa je naša delovna organizacija še bolj zaostajala. Za devetmesečno obdobje smo imeli 17.000 din povprečni neto osebni dohodek in se uvrstili na 13. mesto v panogi. Kot smo že ugotovili, je bilo temu vzrok indeksiranje iz leta 1979. V tem letu pa smo nekoliko več namenili za poslovni sklad kot dobri gospodarji, za obnovo prevoznega parka. Sicer tudi sredstva, ki smo jih prisiljeno akumulirali, niso izgubljena, so ostala delovni or-

ganizaciji kot sredstva poslovnega sklada. Če smo jih smotrno naložili in bomo dobro gospodarili z njimi, lahko pričakujemo rezultate minulega dela. Res je tudi, da so osebni dohodki s takim zaostankom dosegli spodnjo kritično mejo, ki je že vplivala na produktivnost. Posebno je to pomembno v primerih, ko delavci ugotovijo, da iz dela ne prejamejo večjega osebnega dohodka kot iz nadomestil, ki jim je osnova osebni dohodek iz predhodnega leta.

Podatki, potrebni za izračun mase sredstev za osebne dohodke, bodo znani z zaključnimi računi, zato še ne moremo ugotoviti upravičenosti izplačila osebnih dohodkov za preteklo leto. Ocenjujemo, da so bili v dovoljenih okvirih glede na posebno metodologijo ugotavljanja rezultatov dela v gozdarstvu, ki jo je pripravilo gozdarsko združenje v Ljubljani.

2. Analiza osebnih dohodkov za leto 1983

Sestavni del tega gradiva so tudi pregledi osebnih dohodkov v letu 1983. Osebni dohodki so prikazani po delovnih področjih in temeljnih organizacijah. Za posamezno področje je razviden najnižji poprečni, najvišji poprečni in poprečni osebni dohodek, izplačan in preračunan na 182 ur. V osebnem dohodku je izkazan tudi dodatek na delovno dobo. Osebni dohodek delavcev, ki so delali več kot 182 ur poprečno mesečno, je sorazmerno višji. Tako na primer izkazuje pregled za šoferje poprečni osebni dohodek za 182 ur mesečno 21.507 din, dejansko pa je bilo izplačanih 26.829 din na delavca, ker so imeli ti delavci za 24 odstotkov več delovnih ur. Največ je prejemal voznik s 3392 delovnimi urami, 36.286 din mesečno. Če ne upoštevamo delovnega časa, je po višini osebnega dohodka na drugem mestu

RAZPONI OD V LETU 1983

zap. št.	razpon neto OD	šte. delav.									TOK Treb.	DSSS	GG
		NM	Str.	TO Podt.	ZD Črmoš.	Črnom.	TG	VH	NM	Črnom.			
1.	dinarjev do 11.000	3	2	—	—	2	—	—	2	—	2	2	13
2.	11.000—15.000	10	24	26	18	19	4	16	8	18	1	7	151
3.	15.000—19.000	64	33	26	29	45	32	14	20	12	14	17	306
4.	19.000—23.000	21	34	35	19	27	26	3	19	5	14	17	220
5.	23.000—27.000	7	18	16	9	8	10	—	7	4	3	8	90
6.	27.000—31.000	—	3	5	3	2	1	2	4	1	1	9	31
7.	nad 31.000	2	2	1	1	1	1	—	1	1	—	5	15
iz plačilne liste		107	116	109	79	104	74	35	61	41	35	65	826
iz ur		105	109	104	78	100	74	35	56	38	32	58	789

v delovni organizaciji.

Osební dohodki v preteklem letu so se povečali z indeksom 124. Večji porast je bil pri proizvodnih delih kot pa pri neproizvodnih. Na različno porast je vplivalo prevrednotenje zahtevnosti dela v polletju 1982 v korist proizvodnih del in nalog. Tako je delavcem v proizvodnji porastel osebni dohodek z indeksom 126, ostalim pa z indeksom 122.

3. Dopolnjevanje osnov in meril za nagrajevanje po delu in rezultatih dela

V vsakdanjem pogovoru uporabljamo udomačeno frazo „nagrajevanje po delu“, kar dejansko pomeni delitev osebnih dohodkov po delovnem prispevku delavca in po rezultatih dela.

Ugotavljanje delovnega prispevka pa je zapleteno delo, ki zahteva veliko strokovnega in političnega dela. Strokovno delo se odraža v pripravi gradiva za razreševanje vprašanj delitve osebnih dohodkov, politično delo se odraža v vodenju razprav, zbiranju predlogov, sprejemanju samoupravnih aktov in izvajanju v praksi. Ker je delitev osebnih dohodkov zelo občutljivo področje, mora biti urejeno na demokratičnih principih. Pri nas to vedno ne uspeva iz več razlogov. En razlog je v tem, da je stroka, ki razrešuje to problematiko razmeroma mlada, drugi razlog pa je, da posamezni delavci preveč osebno gledamo na stvari in ne dojemamo problema delitve kot celote. Iz takega gledanja izhaja tudi togost pri spreminjanju in dopolnjevanju meril. Znan nam mora biti osnovni smoter

meril, da ta pritegnejo posameznika in skupnost za intenzivnejše prizadevanje pri opravljanju dela po vseh kriterijih delovne uspešnosti. Če tega nismo dosegli, moramo merila spremeniti in dopolniti. Za dosego smotra je bistvenega pomena sodelovanje delavcev, ki pa morajo gledati na dani problem celovito. S stališča delavca, da bo imel večji osebni dohodek, če bo primerno več naredil, in s stališča družbe, da bo istočasno dvigal produktivnost, za katero je postavljen širši družbeni interes. Pri tem razmišljanju nam odpove ekonomika in se moramo opirati na filozofijo. To ugotovitev nam bodo še potrdile razprave pri oblikovanju osnov in meril za ugotavljanje rezultatov minulega dela in delitev sredstev za osebne dohodke.

V okviru delovne organizacije se poleg samoupravnih organov ukvarjajo z vprašanjem delitve osebnih dohodkov komisije za osebne dohodke v temeljnih organizacijah, komisija v okviru delovne organizacije in strokovna služba.

Komisije po temeljnih organizacijah obravnavajo in usklajujejo predloge s področja osebnih dohodkov, kontrolirajo izvajanje sprejetih meril in predlagajo samoupravnim organom za sprejem oblikovane predloge. Komisija delovne organizacije s strokovno službo usklajuje in oblikuje predloge, tako zagotavlja izvajanje enotnega sistema za celotno delovno organizacijo. V minulem letu je komisija delovne organizacije delovala na tehle področjih:

a) Opisi del in nalog ter vrednotenje novih del in nalog:

— pomožna mehanikarska dela I. — v delavnici,
— mehanikarska dela I. — na terenu,
— mehanikarska dela II. — v delavnici,
— mehanikarska dela II. — na terenu,
— vodenje projektiranja gozdnih prometnic — dela v pisarni,
— vodenje projektiranja gozdnih prometnic — dela na terenu,
— pomožna dela pri sejanju peska,
— upravljanje žičnega žerjava Ursus,
— dela izmere pri projektiranju — v pisarni,
— dela izmere pri projektiranju — na terenu.

b) Izdelan je bil predlog spremembe normativov za odpremo lesa na odpremnikih skladiščih.

c) Izdelan je bil predlog normativov za računovodsko-administrativna dela v tozdih. Normativi so sprejeti in se uporabljajo s 1. julijem 1983. Normativi so omogočili pravičnejšo porazdelitev osebnih dohodkov med delavci, ki opravljajo dela na tem področju. Normativi zagotavljajo načelo: za več dela večji osebni dohodek.

d) Opravljena je bila kontrola obračunavanja osebnih dohodkov in izdelano poročilo.

e) Oblikovan je bil predlog povečanja osebnega dohodka za dela in naloge v proizvodnji, ki so pod vplivom vremenskih razmer, zaradi česar morajo delavci s premeščanjem delovnega časa uravnavati svoje delovne obveznosti:

— delo v gozdni proizvodnji (dela v gozdu)	7 — 8%,
— delo pri gozdnih gradnjah	6%,
— delo na odpremi lesa	4%,
— delo na prevozih lesa	2%.

f) Oblikovan je bil predlog za obračunavanje osebnega dohodka pri vzdrževanju vozil, in sicer:

	težki delež %	kamioni čas-teden- sko ur	lahki delež %	kamioni čas-teden- sko ur
— dnevni pregled vozila in, dvigala, mazanje in doli- vanje olja, odstranjevanje manjših okvar	7	3,5	5,5	2,5
— pranje in čiščenje vozila (enkrat tedensko)	6	3	4,4	2
— krpanje in menjava gum	2	1	1,1	0,5
SKUPAJ:	15	7,5	11,0	5

vodja transportnega parka.

Osnova za povečanje je OD iz opravljenega dela na prevozih (živo delo). Priznava se opravilo vzdrževanja, ki je bilo opravljeno. Ugotavlja ga

g) V razpravo je bilo posredovano gradivo za dograjevanje sistema delitve osebnih dohodkov. Predvidevali smo, da bo razprava zaključena in (Nadaljevanje na 4. str.)

PLAN DELOVNEGA ČASA ZA LETO 1984

zap. št.	naziv	ME SE CI												skupaj
		januar	februar	marec	april	maj	junij	julij	avgust	septem.	oktob.	novem.	decem.	
1.	število koledarskih dni	31	29	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31	366
2.	štev. nedelj in sobot	5,3	4,3	4,4	5,3	4,2	4,4	5,3	4,3	4,4	5,3	4,3	5,4	53,39
3.	štev. držav. in repub. prazn.	2			1	2		1				3		9
4.	število delovnih dni	21	22	24	21	23	22	22	24	21	24	20	21	265
5.	število delovnih ur	168	176	192	168	184	176	176	192	168	192	160	168	2120
6.	število ur praznikov	16			8	16		8				24		72
7.	skupaj ur v mesecu	184	176	192	176	200	176	184	192	168	192	184	168	2192
8.	število dni za obračun OD	22	23	22	25	23	22	23	23	22	23	22	24	274
9.	število ur za obračun OD	176	184	176	200	184	176	184	184	176	184	176	192	2192

- Plan delovnega časa je sestavljen na podlagi delovnega koledarja za leto 1984.
- Delovne ure posameznega meseca niso enake z obračunskimi urami, ker zaključimo mesec 25. v mesecu.
- Tretjo soboto v juniju bomo delali za solidarnostni prispevek za odpravljanje posledic naravnih nesreč (ta dan ni upoštevan v urah za obračun OD).
- OD se obračunava po urah, navedenih v 9. vrstici.
- Mesec december zaključimo s 26. decembrom, da bomo uravnavali obračunske dneve z delovnimi dnevi.
- Zaradi izravnavanja števila obračunskih ur smo 8 ur iz meseca decembra (31. 12.) prenesli na 17. 3. Tako smo dobili minimalno število ur za obračun.

merila sprejeta do konca leta 1983 z možnostjo uporabe v letu 1984. Ker pa razprave ni bilo, ni prišlo do realizacije. Razprava bo potekala istočasno z gradivom o minulem delu.

4. Nadaljnje razreševanje obstoječih problemov

Uresničevanje načela delitve osebnih dohodkov (za enako delo in rezultate dela približno enak osebni dohodek) se skuša uveljaviti s prizadevanji družbenopolitičnih dejavnikov. Na podlagi ustavnih opredelitev in določb ZZD je bil sprejet družbeni dogovor o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, katerega podpisniki so bili:

- republiški svet Zveze sindikatov Slovenije,
- Gospodarska zbornica Slovenije in
- izvršni svet skupščine SR Slovenije.

Za strokovni pripomoček so bile izdelane strokovne podlage, da bodo OZD lažje in enotnejše urejevale delitev osebnih dohodkov. To so: skupna metodološka izhodišča za oblikovanje razvida del in nalog, skupna metodološka izhodišča za ugotavljanje zahtevnosti del in nalog in osnove in merila za ugotavljanje

zahtevnosti in uspešnosti dela delavcev, ki opravljajo dela in naloge poslovnih organov v gospodarstvu. V pripravi so še strokovne podlage: o razporejanju čistega dohodka in oblikovanje sredstev za osebne dohodke, o oblikovanju in delitvi sredstev za osebne dohodke na podlagi minulega dela, za določanje višine izplačil za posebne delovne razmere, ki izhajajo iz razporeditve delovnega časa, družbeni katalog del in usmeritev za samoupravno sporazumevanje v panogah. Trenutno smo v fazi panožnega sporazumevanja, ki bi moralo biti letos zaključeno. Zatem bo sledilo usklajevanje internih predpisov v OZD. Pred tem pa je obvezno uskladi diti akte z zakonom o razširjeni reprodukciji in minulem delu.

V bližnji prihodnosti je potrebno poleg usklajevanja pripraviti še merila za delitev osebnih dohodkov na osnovi gospodarnosti, inventivne dejavnosti in minulega dela. Merila morajo izhajati iz že znanih podatkov, da ne povzročajo dodatnega administrativnega dela. Stalno je potrebno preverjati učinkovitost sistema delitve osebnih dohodkov in posameznih meril. Pri tem moramo biti dovolj dinamični, da se dovolj hitro prilagajamo danim razmeram. Na splošno se moramo držati dolgoročne politike osebnih dohodkov, ki pa je v okviru dolgoročnih kadrovskih usmeritev.

JOŽE LUKŠIČ

Proizvodnja in odkup lesa do konca decembra 1983

				Tehnika		Prostorni.		
				Iglavci	Iglavci listavcev	Goli	les	Skupaj
TOZD Novo mesto	načrto vano	m ³	3755	7832	5004	6346	22.973	
	doseženo	m ³	4155	6647	7585	5454	23841	
	%		111	85	152	86	104	
TOZD Straža	načrto vano	m ³	10146	8997	3903	3940	26986	
	doseženo	m ³	11845	7810	3687	4102	27444	
	%		117	87	94	104	102	
TOZD Podturn	načrto vano	m ³	23933	5625	2502	3063	35123	
	doseženo	m ³	25338	5083	3859	2882	37162	
	%		106	90	154	94	106	
TOZD Črmošnjice	načrto vano	m ³	9904	9774	3099	4332	27109	
	doseženo	m ³	10124	8878	5800	3144	27946	
	%		102	91	187	73	103	
TOZD Črnomelj	načrto vano	m ³	3038	7215	5910	5947	22110	
	doseženo	m ³	3547	7566	5525	5535	22173	
	%		117	105	93	93	100	
TOK Trebnje — družbeni	načrto vano	m ³	522	340	350	399	1611	
	doseženo	m ³	1158	382	198	579	2317	
	%		222	112	57	145	144	
SKUPAJ DRUŽBENI GOZD	načrto vano	m ³	51298	39783	20768	24027	135876	
	doseženo	m ³	56167	36366	26654	21696	140883	
	%		109	91	128	90	104	
TOK Novo mesto	načrto vano	m ³	8150	16470	4840	6740	36200	
	doseženo	m ³	8927	13507	5338	5909	33681	
	%		110	82	110	88	93	
TOK Črnomelj	načrto vano	m ³	860	14680	4120	3640	23300	
	doseženo	m ³	1355	10730	3480	63	15628	
	%		158	73	84	2	67	
TOK Trebnje	načrto vano	m ³	2050	3740	1500	3000	10290	
	doseženo	m ³	1701	3997	1468	1928	9094	
	%		83	107	98	64	88	
SKUPAJ ZASEBNI GOZD	načrto vano	m ³	11060	34890	10460	13380	69790	
	doseženo	m ³	11983	28234	10286	7900	58403	
	%		108	81	98	59	84	
SKUPAJ GG	načrto vano	m ³	62358	74673	31228	37407	205666	
	doseženo	m ³	68150	64600	36940	29596	199286	
	%		109	87	118	79	97	

Opravljenega gozdnogojitvena dela od 1. januarja do 31. decembra

Šif.	TOZD, TOK Naziv	Plan Izvr %	PRIPRAVA TAL		POGOZDOVANJE		INDIR. PREM.	OBZETEV		CISCENJE		REDČENJE		OST. DELA O. N. V.	VARST. POSEK m ²	V R E D N O S T		
			On.p. ha	Nasadi ha	On.p. ha	Ns, Sp ha		Ns I, II ha	Ns I, II ha	Mj. Gs, Obv ha	NASADI ha	PRVO ha	POVEČ. ha			GOJENJE DIN	ODKAZILO DIN	SKUPAJ DIN
01	TOZD NOVO MESTO	Plan Izvr % 75,2	6,05 4,55 75,2	5,75 5,75 100,0	6,60 7,76 117,6	5,95 6,05 101,7	- - -	150,45 159,02 79,2	43,50 62,10 142,8	40,50 31,82 78,6	124,95 129,58 103,7	72,00 61,78 85,8	53,00 53,60 101,1	1.145 1.220 106,6	680 2.227 327,5	11.364.664 11.723.767 103,2	2.174.640 2.174.640 100,0	13.539.304 13.898.407 102,7
02	TOZD STRAŽA	Plan Izvr % 115,2	6,60 7,60 115,2	3,00 0,95 31,7	3,30 6,27 190,0	3,00 1,80 60,0	- - -	78,40 63,97 81,6	6,43 11,55 179,6	42,20 94,47 223,9	34,10 19,60 57,5	59,50 82,38 138,5	44,93 51,72 115,1	3.026 579 19,1	4.263 10.308 241,8	9.018.190 12.741.604 141,3	2.580.630 2.580.630 100,0	11.598.810 15.322.234 132,1
03	TOZD PODTURN	Plan Izvr % 118,2	72,20 85,35 118,2	- - -	15,50 17,65 113,9	- - -	- - -	94,50 83,10 87,9	- 60,20 68,4	88,00 31,00 124,0	11,00 20,60 187,3	- - -	1.654 1.168 70,6	4.290 6.692 156,0	9.355.650 10.611.337 113,4	3.555.786 3.555.786 100,0	12.911.436 14.167.123 109,7	
04	TOZD ČRMOŠNJICE	Plan Izvr % 148,2	6,60 9,80 148,2	6,00 2,80 46,7	6,90 8,80 127,5	5,00 3,40 68,0	11,00 9,46 86,0	53,00 30,00 56,6	16,50 34,50 230,3	27,50 34,50 125,5	42,50 48,80 114,8	38,00 40,30 106,0	- - -	1.286 344 26,7	1.835 1.546 84,3	6.868.193 7.088.106 103,2	2.577.120 2.577.120 100,0	9.445.313 9.665.226 102,3
05	TOZD ČRNO MELJ	Plan Izvr % 29,1	23,00 6,70 29,1	9,00 21,35 237,2	19,00 9,20 48,4	9,00 28,82 320,2	4,00 9,60 240,0	58,20 60,90 104,6	88,50 71,10 80,3	50,00 54,00 103,0	142,20 186,30 131,0	57,00 71,80 125,9	93,00 81,40 87,5	2.250 3,029 134,6	550 145 26,4	14.704.916 16.474.043 112,0	2.090.556 2.090.556 100,0	16.795.472 18.564.599 110,5
13	TOK TREBNJE	Plan Izvr % 580,0	0,25 1,45 580,0	- - -	0,25 3,55 1.420,0	- - -	7,80 - -	6,40 16,20 251,1	8,50 16,40 157,7	10,40 16,40 157,7	28,28 16,70 59,0	7,00 13,45 192,1	- 11,80 75,3	230 171 98,7	76 75 98,7	1.575.915 1.976.015 125,4	172.380 172.380 100,0	1.748.295 2.148.395 122,9
SK	DRUŽBENI SEKTOR	Plan Izvr % 100,6	114,70 115,45 100,6	23,75 30,85 129,9	51,55 53,23 103,3	22,95 40,07 174,6	22,80 19,06 83,6	440,95 373,26 84,6	163,43 182,75 111,8	258,60 291,39 112,7	397,03 431,98 108,8	244,50 290,31 118,7	190,93 198,52 103,9	9.511 6.511 68,5	11.694 20.993 179,5	52.887.598 60.614.872 114,6	13.151.112 13.151.112 100,0	66.038.640 73.765.984 111,7
11	TOK NOVO MESTO	Plan Izvr % 139,4	3,50 4,88 139,4	26,30 46,67 177,5	3,50 5,00 142,8	26,30 43,22 164,3	24,50 45,91 187,4	119,20 30,99 26,0	27,80 158,96 571,8	108,00 88,58 82,0	116,40 105,10 90,3	92,50 24,95 26,6	73,35 76,00 105,0	2.435 1.765 72,5	- 329 108,9	15.937.364 17.367.054 108,9	8.696.706 8.696.706 100,0	24.634.070 26.063.760 105,8
12	TOK ČRNO MELJ	Plan Izvr % 111,2	23,50 26,13 111,2	27,50 26,31 95,7	22,50 27,17 120,8	27,50 24,19 87,9	8,00 - -	76,85 103,84 135,1	117,00 144,11 123,2	108,00 49,08 45,4	85,10 54,51 64,1	47,00 12,89 27,4	39,00 25,98 66,6	1.489 150 10,1	57 15 26,3	16.357.060 12.908.431 78,9	5.003.641 5.003.641 100,0	21.360.701 17.912.072 83,9
13	TOK TREBNJE	Plan Izvr % 77,6	7,15 5,55 77,6	1,27 - -	7,40 5,80 78,4	0,97 - -	- - -	33,20 30,10 90,7	6,00 - -	34,57 49,27 142,5	34,50 25,18 73,0	13,00 15,56 119,7	33,00 34,35 104,1	142 148 104,2	49 20 40,8	4.122.744 3.817.562 92,6	2.177.055 2.177.055 100,0	6.299.799 5.994.617 95,2
SK	ZASEBNI SEKTOR	Plan Izvr % 107,1	34,15 36,56 107,1	55,07 72,98 132,5	33,40 37,97 113,7	54,77 67,41 126,7	32,50 45,91 141,3	229,25 164,93 71,9	150,80 303,07 200,9	250,57 186,93 74,6	236,00 184,79 78,3	152,50 53,40 35,0	144,35 136,33 94,4	4.066 2.063 50,7	106 364 443,4	36.417.168 34.093.047 93,6	15.877.402 15.877.402 100,0	52.294.570 49.970.449 95,6
SK	GG NOVO MESTO	Plan Izvr % 102,1	148,85 152,01 102,1	78,82 103,83 131,7	84,95 91,20 107,4	77,72 107,48 138,3	55,30 64,97 117,5	670,20 538,19 80,3	314,23 485,82 154,6	509,17 478,32 93,9	633,03 616,77 97,4	397,00 334,71 86,6	335,28 334,85 99,9	13.659 8.674 62,8	11.800 21.357 181,0	89.304.696 94.707.919 106,1	29.028.514 29.028.514 100,0	118.333.210 123.736.433 104,6

POBUDA IZ STRAŽE — PRISPEVEK K STABILIZACIJI: Občasno ali tekoče in boljše delo!

Na odpremnom skladišču v Straži nas pesti neenakomeren dovoz lesa, zaradi česar imamo pozimi premalo, poleti pa preveč dela.

Posledica neenakomernega dovoza je zatekanje k deževnim dnevom in dvomljivim režijskim uram pozimi in težko zmagovanje dela poleti.

Deževne ure zaradi pomanjkanja dela in komaj opravičljive režijske ure povzročajo nepotrebne stroške. Neenakomeren dovoz otežkoča izkoriščanje letnih dopustov, prostorsko stisko zaradi velikih prehodnih zalog, slabše delo in sušenje lesa.

Zaradi pomanjkanja lesa in dela pozimi smo sprejeli ponudbo Tovarne celuloze in papirja Djuro Salaj Krško za dodatni razrez bukovih goli na dolžino 1 do 2 m, seveda za primerno plačilo.

Do 6. oktobra lani smo oddali v Krško 4680 m³ bukovih goli. Po 6. oktobru smo prežagali na 1- do 2-metrške kose vso bukovino, skupaj 1538 m³. Vsega smo oddali v Krško 6218 m³ lesa.

Pri prežagovanju bukovine uporabljamo v eni postavki:

- prebiralni stroj — 1 strojnik,
- 2 motorni žagi — 2 delavca,
- volvo ali kamion — 1 voznik.

Prežagani les nalaga prebiralni stroj prečno v vagon.

Za tako opravljeno delo smo določili začasni normativ 67 ton ali 67 m³ na dan. Pričakujemo, da bo določen enoten normativ za vsa skladišča.

Z uporabo normativa smo zračunali, da bomo za prežagovanje 6200 m³ goli porabili dodatnih 93 dni, in sicer 600 strojnih ur prebiralnega stroja, 1200 strojnih ur motornih žag, 2232 ur delavcev z motornimi žagami in 744 ur strojnika na prebiralnem stroju.

Zaradi nalaganja prežagane lesa v vagon s prebiralnim storjem bo manj strojnih ur viličarjev Volvo (za 416 ur), kar je neugodno, saj so bili leti že doslej manj obremenjeni kot prebiralni stroji.

Vse te številke in ugotovitve navajam, da bi spodbudil enakomeren dotok lesa na odpremno skladišče, zlasti še bukovine, prek celega leta.

Enakomeren dovoz lesa bo imel več ugodnih, koristnih

posledic za našo delovno organizacijo:

— zaradi odpreme svežega lesa bomo pridobili pri prodani količini najmanj za 8 odst. pri enaki količini posekanega lesa,

— naše zmogljivosti bodo enakomerno izkoriščene,

— manj bo deževnih dni in režijskih ur,

— nepotrebna bo nabava novih prebiralnih strojev,

— bolje bi izkoriščali vagonce, saj s prečnim nalaganjem prežaganega lesa naložimo na enak vagon najmanj 5000 kg ali 5 m³ lesa več kakor nerazrezanega lesa,

— delno bi se izognili občasnemu pomanjkanju vagonov v poletnih mesecih, zlasti pa jeseni, ko nastanejo velike

potrebe po prevozu premoga in kmetijskih pridelkov, naj pripomnim, da v prvem četrtletju nikoli ne manjka vagonov,

— povečala se bosta dohodek in čisti dohodek delovne organizacije pri enaki sečnji.

Spričo navedenih prednosti upravičeno pričakujemo enakomernejši dovoz bukovine na odpremno skladišče. To pa lahko zagotovi strokovno-tehnično osebje gozdarskih temeljnih organizacij z večjim prizadevanjem in boljšo organizacijo dela.

Če bomo delali tako kot doslej, se bomo odrekli dohodku od prežagovanja lesa, kar bo škoda, saj je cena za to delo gospodarsko zanimiva.

JURIJ MUHIČ

Občni zbor OO ZS je za nami

OO ZS v tozdu Gozdarstvo Novo mesto je 7. januarja opravila pomembno nalogo. Pretežna večina članov se je ta dan zbrala v novi dvorani v Pogancih na občnem zboru svoje osnovne organizacije.

Uvodne formalnosti so hitro minile in sledilo je poročilo o delu IO v preteklem dveletnem obdobju, ki ga je podal predsednik IO Ivan Kotar. Poročilo je bilo skromno in prav gotovo ni bilo odraz obsežnega dela, ki ga je opravil IO v svojem mandatnem obdobju, pa vendar tako obsežno, da je nakazalo področja, na katerih je IO deloval in bolj ali manj uspešno reševal pomembna vprašanja svojih članov. Kdor je že bil izvoljen v IO OO ZS ali pa je celo prevzel kakšno od pomembnih vodilnih funkcij v tem organu, ve, da je dela vedno veliko, tako da ga je ob svojih rednih delovnih obvezah težko zmagovati.

Tudi naš dosedanji IO je imel očitno take težave, pa vendar lahko rečemo, da je svojo nalogo opravil dovolj uspešno.

Razprava po poročilu ni in ni hotela steči. Nepoučeni bi sklepali, da je v našem tozdu vse v najlepšem redu, da ni nobenih težav itd., a ni tako. Led je bil počasi prebit. Živahna razprava je stekla na predlog o nadomeščanju deževnih dni. Zelo zaskrbljujoč podatek, da smo pred leti dela-

li v poprečju 210 delovnih dni, v preteklem letu pa le še 169, je povod za takojšnje ukrepanje. Tako prav gotovo ne moremo več naprej. Dobri delavci to razumejo in podpirajo prizadevanja za boljše gospodarjenje. Samo delo nas bo izvelklo iz težav.

Pripombe o nizki življenjski ravni oziroma nizkih OD v naši DO smo slišali tudi tokrat, pa vendar hkrati ugotovljamo, in tako je ugotovil tudi IO OO ZS, da nimamo socialno ogroženih družin. Res pa je, da marsikoga uspešno rešuje skrbno obdelan večji ali

Novice iz tozda Gozdarstvo Črmošnjice

Decembra je bila letna konferenca osnovne organizacije sindikata tozda, na kateri je bilo podano poročilo o gospodarjenju in nalogah tozda ter poročilo o delovanju izvršnega odbora sindikata tozda. Poročal je tudi predsednik delavskega sveta tozda o delu delavskega sveta v tem obdobju, predsednik delavske kontrole, podano je bilo poročilo o delu združenih delegacij sisov. Izvoljen je bil nov odbor.

Na seji delavskega sveta tozda smo razpravljali o zmanjševanju izgubljenih dni in boljšem izkoriščanju delovnega časa. Predlogi, ki so bili podani, niso bili sprejeti, predvsem ne izkoriščanje letnega dopusta pozimi, ko nastopi slabo vreme, ki onemogoča

manjši kos zemlje, kar prav gotovo ne gre zanemariti.

Predlog, da bi delavce v bolniškem staležu po posebnem dogovoru z Zdravstvenim domom kontroliral njihov, za to določen delavec, je vreden podpore, zlasti še, ker je bolniških pri nas nenormalno veliko. Pošteni in pridni delavci res ne morejo soglašati s tem, da bodo vedno več delali za tiste, čeprav redke delavce, ki bolniške dopuste pridno koristijo za dela, ki bi jih bolni ne smeli opravljati. Kontrola bolniške na domu bo gotovo precej pripomogla k odpravljanju teh nepravilnosti.

Na zboru smo omenili tudi tiste zadeve, ki smo jih ali pa jih še zelo uspešno rešujemo v naši DO. Kritičnih stanovanjskih problemov pri naših članih ne poznamo, saj jih uspešno odpravljamo s posojili, ki jih dobivajo člani pri DO, in z nakupom stanovanj. Tople malice dostavljamo vsem tistim, delavcem, ki so kolikor toliko dostopni, čeprav to veliko stane. Prevozi na delo so dobro urejeni, so pa še nemogoči za nekatere posamezne delavce. Tudi za varno delo je dobro poskrbljeno. Zaščitnih sredstev je dovolj na razpolago, žal pa nekateri nočejo upoštevati predpisov o njihovi uporabi in se po nepotrebnem izpostavljajo nevarnostim.

Novo izvoljeni IO, ki mu bo predsedoval Ivan Bukovec, bo imel prav gotovo dovolj dela. Pred nami so volitve v samoupravne organe in še druge naloge. Želimo mu, da bi bil pri svojem delu čim bolj uspešen.

FRANC POVŠE

Razpravljali in sprejeli smo tudi predlog investicijskega programa za leto 1984.

Decembra je delavski svet sprejel sklep o povišanju vrednosti točke za 25% za mesec december. V enakem znesku je načrtovana vrednost točke tudi v izhodiščih za plan 1984.

Seznajeni smo o delu in sodelovanju pri gradnji smučarskega centra Gače na Rogu in oddaji zemljišč, ki pridejo v poštev za smučarski center, v začasno uporabo tovarni zdravil „Krka“.

(Nadaljevanje na 6. str.)

Decembra smo pričeli z gradnjo za preložitve ceste Črmošnjice — Komarna vas, ki je nujno potrebna zaradi varnejše vožnje na tem odseku. Cesto gradi tozdr Transport in gradnje.

Plan gojitvenih del in proizvodnje smo izpolnili.

Prav tako je bil uresničen načrt oddaje lesa našim kupcem.

Tozdr je sodeloval pri sečnji in spravilu lesa s tokom Goz-

darstvo Črnomelj, ki je bil v zaostanku z oddajo lesa.

16. decembra 1983 je izvršni odbor sindikata tozdr organiziral silvestrovanja, udeležilo se ga je veliko delavcev.

Plani (proizvodni, gojitveni, za investicije) za leto 1984 so bili oddani v določenem roku.

Prav tako so pred zaključkom tudi inventura ter evidenca gojitvenih del in sečenj za leto 1983.

JANEZ ŠEBENIK

Novice iz Podturna

Prvi sneg v zimi 1983/84 je zapadel precej pozno, 1. decembra 1983. V Podturnu ga je bilo 4 cm in je komaj pobelil travnike, na Podstenicah pa smo ga namerili 7 cm. Kmalu je skopnel in Rog je novo leto pričakal kopen.

Ivan Grebenar, obrtnik iz Koprivnika pri Kočevju, je s konji in svojo skupino delavcev spet pričel prenašati prostorninski les iz gozda na kamionsko cesto. Po pogodbi naj bi do konca januarja prenesel okoli 1900 m³.

V soboto, 17. decembra 1983, zvečer je sindikalna organizacija našega tozdr priredila v gostišču Pri Henriku tradicionalno silvestrovanje. Zaradi delavcev iz Bosne, ki konec leta odhajajo domov, je bila zabava namenoma tako zgodaj. Udeležilo se jo je kar 95 delavcev in njihovih zakonskih tovarišev oz. tovarišic, kar pove, da si vsi tega srečanja in razvedrila žele. Za popestritev sta bila organizirana srečelov in kviz znanja.

Ob tej priložnosti so bili obdarovani tudi vsi tisti, ki so v letu 1983 praznovali petdesetletnico oziroma šestdesetletnico rojstva: Valent Filipovič, Franc Murn iz Verduna, Zdravko Nunič, Franc Struna, Marjan Tomažin, Avgust Gril (vsi za 50 let) in Anica Šercelj (60 let).

V imenu vseh članov skupnosti jim še enkrat čestitamo in želimo še mnogo zdravih in srečnih let.

V soboto, 18. decembra, je zasebni obrtnik Jože Fabjan iz Dol. Sušic s svojimi delavci postavil ostrežje in pokril pravkar sezidano stavbo naše nove menze. Če se spomnimo, da so delavci pričeli kopati temelje šele 5. oktobra, ugotovimo, da je do te faze gradnja

potekala zelo hitro. Seveda pa je to omogočilo vreme, ki je bilo zidarjem zelo naklonjeno. Z notranjimi deli bomo nadaljevali takoj, ko se vrnejo delavci z zimskega dopusta.

Z decembrskim obračunom je prenehala z redčenjem v zasebni parceli v Globodolu tudi skupina naših 7 delavcev. Vsega skupaj je bilo za tok Novo mesto v Globodolu in še prej na Drganjih selih posekano 341 m³ goli in 1345 m³ drv. Če bo pozimi zaradi snega v Rogu nemogoče delati, bomo s tem delom nadaljevali.

Naš dolgoletni sodelavec Jože Šmalc, ki je bil dolga leta v tozdu „deklica za vse“, saj je uspešno opravljal naloge revirnega gozdarja, vodje drevesnice, skladiščnika in ekonoma menze, je zaradi predvidenega odhoda v pokoj nastopil 9. januarja 1984 letni dopust in svoje mesto odstopil drugemu.

Komisija za delovna razmerja je za opravljanje delovnih nalog, ki jih je dosedaj opravljal Jože Šmalc, imenovala gozdarskega tehnika Joška Finka. V preteklem letu je bilo v drevesnici spikiranih kar 900.000 sejank, občutno pa se je povečal tudi plan gozdnogojitvenih del v izoliranih parcelah. Zato tudi nasledniku strokovnega dela ne bo manjkalo.

Naš timberjack s traktorsko ekipo Miha Fabjan—Branko Avguštin je v decembru priskočil na pomoč pri spravilu lesa v toku Novo mesto. V Podturnskem hribu so privlekli k cesti 530 m³ hlodovine listavcev.

Leta 1983 smo posekali 25.340 m³ listavcev in 11.828 m³ iglavcev, skupaj 37.168 m ali 106 odst. načrtovanega.

Maloprodaja na panju v teh podatkih ni upoštevana.

— 30. septembra so zabrnili gradbeni stroji na vrtu poleg našega delavskega doma. Pričela se je gradnja nove kuhinje in skladišča. Buldožer je pričel z izkopom gradbene jame, kamion pa z navozom peska. Dan kasneje so pripeljali še

stanovanjsko prikolico za bivanje delavcev. Dela v predračunski vrednosti 10.017.000 din je po licitaciji prevzel najboljši ponudnik, zasebni gradbenik, obrtnik Alojz Zupančič iz Trebnjega.

SLAVKO KLANČIČAR,
dipl. ing.

TRIDESETI FRICOV POKAL

Sindikalni športni društvi Gozdar in Novoles bosta 12. februarja priredili tekmovanje v slalomu za Fricov pokal. Tekmovanje v Črmošnjicah bo letos jubilejno, že trideseto, in ga zato prireditelja še posebej skrbno pripravljata in pričakujeta čimštevilnejšo udeležbo. K jubilejni prireditvi bodo povabljeni vsi, ki so dosedaj — v 30 letih — kakorkoli sodelovali pri tekmovanjih.

Vabimo tudi vse bralce Dolenjskega gozdarja!

Tekmovalci za Fricov pokal l. 1962 v Straži (F. Alojz Serini).

Alojz Serini na tekmovanju v Črmošnjicah l. 1962 (F. Dolenjski list).

Usklajevanje samoupravnih splošnih aktov zaradi nekaterih novih zakonskih določil

Pred nami je ponovno usklajevanje samoupravnih splošnih aktov. Zakon o razširjeni reprodukciji in minulem delu je določil, da morajo delavci temeljnih organizacij združene dela in delovnih skupnosti in delovni ljudje v drugih samoupravnih organizacijah

in skupnostih uskladiti samoupravne splošne akte, s katerimi se urejajo investicijske naložbe, in akte, ki urejajo uveljavljanje pravic delavcev do minulega dela kot dela osebnih dohodkov.

Tako bo potrebno dopolniti oziroma popraviti precejšnje

število samoupravnih aktov, ki so bili sprejeti na ravni delovne organizacije, v temeljnih organizacijah in DSSS. Delo, ki je pred nami, je dokaj obsežno in nelahko. V akte bo potrebno vgraditi mehanizem odločanja o sredstvih, pravicah in obveznostih na podlagi skupnega gospodarjenja, opredeliti postopek za sprejem investicijske odločitve, kaj so investicije manjše oziroma velike vrednosti, osnove in merila za delitev sredstev za osebne dohodke iz minulega dela. Na tem mestu omenjam le najpomembnejše sklope vprašanj, ki jih bo potrebno obdelati v aktih.

Drugi zakon, ki terja usklajevanje, je zakon o zdravstvenem varstvu. O tem (nadomestilo osebnega dohodka za čas bolezni) smo že odločali na referendumu leta 1983, ki pa je bil neuspešen.

Tudi zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju zahteva usklajevanje. Opredeliti bo potrebno pravice do

razporeditve na drugo ustrezno delo oziroma delo z delovnim časom, ki ustreza preostali delovni zmoglosti, pravico, da delavcu matična temeljna organizacija združenega dela poišče ustrezno delo v drugi organizaciji združenega dela, če ga ne more zagotoviti v lastni, pravico do prekvalifikacije oziroma dokvalifikacije, razna nadomestila osebnega dohodka.

Glede na nov način izvajanja pokojninskega in invalidskega zavarovanja združenih kmetov temeljne organizacije kooperantov (skratka vse organizacije združenih kmetov, s katerimi združeni kmet proizvodno sodeluje) zagotavljajo del sredstev za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Višina prispevka pa je odvisna od višine ustvarjenega dohodka, ki ga dosega kmet z združevanjem dela in sredstev.

Predvidevamo, da bomo o vseh naštetih zadevah odločali na referendumu konec aprila.

LADO JAVORNIK

Novi zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju

Novi republiški in zvezni zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ter statut skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji nam prinašajo velike novosti, ki bodo pričele veljati 1. januarja 1984. Opozoriti vas moramo predvsem na možnost predčasne upokojitve. Delavec lahko predčasno uveljavi starostno pokojnino, ko dopolni najmanj 55 let starosti in najmanj 35 let pokojninske dobe (moški) oziroma 50 let starosti in 30 let pokojninske dobe (ženska). Predčasna pokojnina se odmeri tako, da se starostna pokoj-

nina, do katere bi imel pravico delavec glede na pokojninsko dobo, če bi dopolnil starost 60 let oziroma delavka, če bi dopolnila starost 55 let (primer: delavcu pripada za 35 let pokojninske dobe 75% pokojninske osnove, delavki pa za 30 let pokojninske dobe 75% pokojninske osnove) zmanjša:

- za vsako leto predčasne ga odhoda v pokoj za 1,5%,
- za vsako manjkajoče leto pokojninske dobe do 40 let (moški) oziroma 35 let (ženska) pa 0,5%.

Lestvica za zmanjšanje pokojnine je naslednja:

Lestvica za zmanjšanje pokojnine je naslednja:

starost let	moški	ženska	pokojninska doba	moški	ženska
59	54			39	38
58	53			38	37
57	52			37	36
56	51			36	35
55	50			35	34
		odst. zmanj. pokojnine		34	33
				33	32
				32	31
				31	30
				30	29
				29	28
				28	27
				27	26
				26	25
				25	24
				24	23
				23	22
				22	21
				21	20
				20	19
				19	18
				18	17
				17	16
				16	15
				15	14
				14	13
				13	12
				12	11
				11	10
				10	9
				9	8
				8	7
				7	6
				6	5
				5	4
				4	3
				3	2
				2	1
				1	0

Pri zmanjšanju za vsako manjkajoče leto pokojninske dobe se upoštevajo polna leta.

Ko dopolni ženska 55 let oziroma moški 60 let starosti, pridobi odstotke zmanjšanja za manjkajoča leta starosti in pokojninske dobe (1,5% in 0,5% na leto). Po 55. oziroma 60. letu pa ostaja seveda še vedno odbitek 2 odstotka za vsako manjkajoče leto pokoj-

ninske dobe. Če ima npr. moški ob upokojitvi 35 let pokojninske dobe, dobi za 10 odstotkov manjšo pokojnino (85% — 10). Če uživalec predčasne pokojnine ponovno sklone delovno razmerje ali je izvoljen ali imenovan za nosilca samoupravne, javne ali druge družbene funkcije, za katero prejema OD, se čas ponovnega zavarovanja ne

šteje za odstotno povečanje ali za novo odmero predčasne pokojnine.

Novi zakon navaja možnost dokupa let oziroma vštevanja v pokojninsko dobo čas dejanskega opravljanja del pri sečnji, obdelavi in spravilu lesa v SR Sloveniji od 15. maja 1945 do 31. decembra 1972, če je delavec kasneje v gozdni organizaciji združenega dela sklenil delovno razmerje. Delavec mora dokazati, da je navedena dela opravljal povprečno efektivno najmanj polovico polnega delovnega časa na mesec v posameznem koledarskem letu, in plačati prispevek. Osnovo za plačilo prispevka predstavlja povprečni (bruto) osebni dohodek vseh delavcev, zaposlenih v SR Sloveniji v koledarskem letu pred vložitvijo zahtevka. Ob predpostavki, da bo povprečni bruto osebni dohodek vseh delavcev, zaposlenih v SR Sloveniji, v letu 1983 znašal 20.000 din in upošteva prispevne stopnje, predvidene za leto 1984, bi znašal prispevek za vštete enega meseca dela pri sečnji, obdelavi in spravilu lesa v pokojninsko dobo kot zavarovalno dobo okoli 2.808 din, enega leta pa 33.696 din. Zavarovanec naj bi plačal prispevek najkasneje v 12 mesecih po prejemu sklepa.

V primeru, da zavarovanec v navedenem roku ne bi izpolnil obveznosti, se mu čas, za katerega izpolnjuje pogoje za vštete v pokojninsko dobo, ne bo štel, lahko pa do 31. decembra 1986 ponovno vloži zahtevek in izdan mu bo nov sklep, v katerem bo prispevek na novo določen, upošteva osnove in prispevne stopnje, veljavne na dan vložitve ponovne zahteve. Predvidena je možnost, da lahko vštete časa opravljanja del pri sečnji, obdelavi in spravilu lesa uveljavi tudi uživalec pokojnine ob enakih pogojih kot zavarovanec.

Zavarovanec vloži zahtevo za vštete časa opravljanja del pri sečnji, obdelavi in spravilu lesa v pokojninsko dobo pri območni delovni enoti strokovne službe skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji, na območju katere je prijavljen v zavarovanje. Zahtevi priloži potrdilo gozdnogospodarske organizacije, iz katerega je razvidno:

— obdobje, v katerem je zavarovanec opravljal navedena dela,

— povprečno število ur efektivnega dela na mesec v posa-

meznem koledarskem letu, — datum, od kdaj dalje je v gozdnogospodarski organizaciji v rednem delovnem razmerju.

Zakon prinaša tudi novo definicijo invalidnosti. Invalidnost je podana tedaj, če nastane pri zavarovancu zaradi trajnih sprememb v zdravstvenem stanju, ki so posledica poškodbe pri delu, poklicne bolezni, poškodbe izven dela ali bolezni, katerih ni mogoče odvrniti z zdravljenjem ali z ukrepi medicinske rehabilitacije, zmanjšanje ali izguba delovne zmoglosti za dela in naloge, na katere je bil zavarovanec razporejen in jih je opravljal pred nastankom invalidnosti ter „za dela in naloge v tozdu, ki ustrezajo njegovi strokovni izobrazbi, oziroma z delom pridobljeni delovni zmoglosti“. Po določilih zakona, veljavnega do 31. decembra 1983, je invalidnost podana že, če zavarovanec ni zmožen opravljati dela in naloge, na katere je bil razporejen. Po novem zakonu, ki velja od 1. januarja 1984, pa je invalidnost podana šele, če zavarovanec ni zmožen opravljati niti vseh ostalih del in nalog v tozdu, ki ustrezajo njegovi strokovni izobrazbi oziroma z delom pridobljeni delovni zmoglosti. Pri zavarovancu, ki ni zmožen opravljati del oziroma nalog, h katerim je bil razporejen, brez prekvalifikacije oziroma dokvalifikacije pa je zmožen poln delovni čas z normalnim delovnim učinkom opravljati druga dela oziroma naloge v tozdu, ki ustrezajo njegovi strokovni izobrazbi oziroma z delom pridobljeni delovni zmoglosti, je podana le spremenjena delovna zmoglost. Pravice, ki bodo izhajale iz spremenjene delovne zmoglosti in neposredne nevarnosti za nastanek invalidnosti (ki je podana, kadar delovne razmere pri delih oz. nalogah, h katerim je zavarovanec razporejen, v tolikšni meri vplivajo na zavarovančev zdravstveno stanje in delovno zmoglost, da mora nujno zamenjati delo, ker bi sicer postal invalid), pa bomo morali opredeliti v svojih samoupravnih splošnih aktih v tozdu in v samoupravnem sporazumu o združitvi v delovno organizacijo združenega dela.

Omeniti velja tudi člen, ki navaja, da mora biti vdova za pridobitev družinske pokojnine po zavarovančevi smrti stara 50 let in ne 45 let, kot je

(Nadaljevanje na 8. str.)

Kako smo izpolnili načrte v letu 1983

	TOZD Novo m.	TOZD Straža	TOZD Podtu.	TOZD Črmoš.	TOZD Črno.	TOK Novo m.	TOK Črno.	TOK SLP	Treb. ZAS	GG SLP	Novomesto ZAS	Skupaj
gozdnogojit- vena dela %	103	132	110	102	110	106	84	123	95	112	96	105
izkoriščanje gozdov%	104	102	106	103	100	93	67	144	88	104	84	97

Bogo Špiletič 50-letnik

Delavci DSSS so 19. decembra čestitali petdesetletniku Bogu Špiletiču, gozdarskemu tehniku in varnostnemu inženirju. Rojen nekaj let pred drugo svetovno vojno je že kot otrok izkušal gorje, ki ga prinašajo orožje in okupatorji. Da bi si rešila življenje, sta bila z materjo pred koncem vojne preseljena v Dalmacijo, od koder sta se vrnila šele po osvoboditvi. Po opravljeni nižji gimnaziji v Novem mestu je nadaljeval šolanje na srednji gozdarski tehniški šoli v Ljubljani. Kot dijak prve generacije šole, ki je bila ustanovljena po vojni, je po sili razmer, v katerih se je znašla porušena domovina, združeval učenje z udarniškim delom. Tudi ko jim je pogorel internat, so dijaki pri gradnji novega ob učenju pošteno zasukali rokave. Po končanem šolanju je bil nekaj časa zaposlen pri gozdni upravi Poljane na Podstenicah in okoliških gozdovih.

Ko je odslužil vojsko, je postal gozdarski nadzornik na okrajni upravi za gozdarstvo v Novem mestu, leta 1962 pa vo-

dja službe za varstvo pri delu pri GG Novo mesto. Na novo uvedenem delovnem mestu je oral ledino in se spoprijemal s kopico težav in vprašanj, vse pa z željo, da bi delo v gozdu postalo kar najbolj varno. Prav takrat so se začeli v gozdarstvu uveljavljati novi stroji in tehnologija. Novosti so kot ponavadi na začetku naletale na odpor,

prinašale pa so tudi nove nevarnosti. Pri premagovanju odpora in preprečevanju nesreč si je Bogo skupaj z drugimi strokovnjaki v gozdarstvu pridobil mnogo zaslug.

Za delo, ki ga je opravljal kot varnostnik, pa si je hotel pridobiti še ustrezno strokovno izobrazbo. Zato je študiral ob delu in dosegel naziv varnostni inženir.

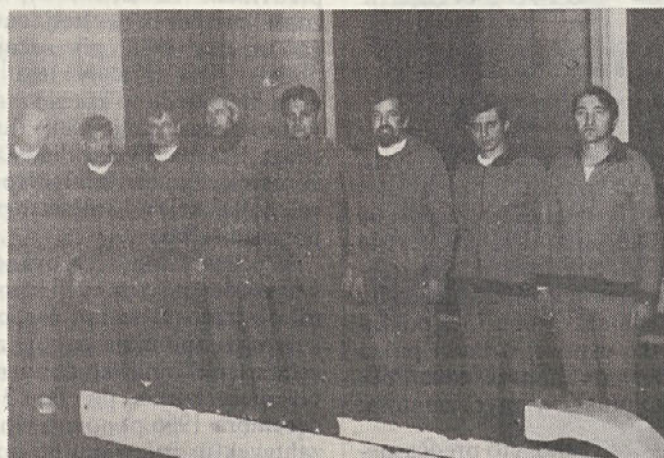
Izkušnje, ki si jih je pridobil pri delu in študiju, Bogo pre-

naša na sodelavce v delovni organizaciji in v okviru poslovnega združenja gozdarstva Slovenije. Pridno sodeluje v samoupravnih organih in kot delegat zlasti na socialno-zdravstvenem področju ter v družbenopolitičnih organizacijah.

Bogo Špiletič se že dolga leta trudi, da bi bila misel na varno delo živa pri vsakem koraku in opravi vseh delavcev GG. Njegova opozorila na pravilno tehniko dela, na varnostno pravilno opremljene stroje in na posebno težavne okoliščine pri delu v gozdu so prav gotovo že preprečila marsikatero nesrečo in materialno škodo. Da bi jih le zvesto poslušali in upoštevali.

Ob petdesetletnici, ki se ujemata tudi s tridesetletnico dela v gozdarstvu, želimo Bogu kar največ delovnih uspehov, zdravja in sreče.

FRANC MARKOVIČ

Ekipa kegljačev GG Novo mesto, od leve: Rustja, Štor, Jereb, Blažič, Jarc, Vidrih, Klobučar, Goleš. (Foto: N. G.)

Kegljanje

Niko Goleš eden najuspešnejših dolenjskih kegljačev

V pretekli tekmovalni sezoni je bil Goleš eden najuspešnejših dolenjskih kegljačev. „Lovec na keglje“ je obranil naslov prvaka, ponovno postal prvak Trebnjega, potrdil lansko zmago na Maraževem memorialu, osvojil Mrzlakov memorial, bil najboljši tekmovalac ekipnega prvenstva, v paru z Bartoljem osvojil drugo mesto, bil drugi na odprtem prvenstvu Brežic, tretji v Metliki, četrti na Senovem, ponovno je postal klubski prvak.

Tekmoval je na republiškem prvenstvu posameznikov v Celju in osvojil 36. mesto med šestdesetimi nastopajočimi; v parih je bil po odlični igri v Kamniku uvrščen v finale republiškega prvenstva v Ajdovščini in dosegel 12. mesto. Na velikih turnirjih v Ajdovščini in Vrhniku je bil med najboljšimi.

Nekoliko manj uspeha je imel Janez Rustja. Izkazal se je posebno na kvalifikacijskih tekmah za vstop v enotno republiško ligo pri ekipi KD Novo mesto, kar ji, žal, ni uspelo. Na reviji kegljačev ob dnevu republike je Rustja na Loki podrl 900 kegljev in samo za dva keglja zgrešil prvo mesto. Na posameznem prvenstvu Dolenjske je Janez osvojil četrto, na Mrzlakovem memorialu pa peto mesto.

Dva gozdarja, Niko pri KK Mercatorju in Janez pri Železničarju, sta stebra svojih ekip in stanovski tovariši se njunih uspehov veselimo.

DOLENJSKI GOZDAR

Zahvala

Ivan Lovrić se zahvaljuje gozdnemu gospodarstvu za podeljeni venec ob smrti očeta Stipe Lovrića.

DOLENJSKI GOZDAR

Glasiło izdaja delavski svet gozdnega gospodarstva Novo mesto — Odgovorni urednik ing. Janez Penca, Uredniški odbor: Mirko Bajt, Franc Bartolj, Tone Fabjan, ing. Jože Falkner, ing. Slavko Klančičar, Uroš Kastelic, Matija Mazovec, ing. Jernej Piškur, Janez Šebenik, Angelbert Tesari. — Izhaja enkrat na mesec v 1000 izvodih. — Uredništvo: Novo mesto, Gubčeva 15 — Časopisni stavek, filmi in prelom DITC Novo mesto, TOZD Grafika; tisk TOZD Tiskarna Novo mesto.

(Nadaljevanje s 7. str.)

navajal stari zakon, vdovec pa 55 let in ne 60 let.

Novost je tudi, da za pridobitev starostne oziroma invalidske pokojnine ni potreben pogoj gostote zavarovalne dobe (to je najmanj 40 mesecev zavarovalne dobe v zadnjih 5 letih oziroma 80 mesecev v zadnjih 10 letih).

Skupščina skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji je sprejela tudi ugotovitveni sklep, da še vedno obstojajo pogoji za štetje zavarovalne dobe s povečanim trajanjem na delih in nalogah sekačev (to je 12 mesecev dejanskega dela za 15 mesecev zavarovanja). Podana je tudi zahteva za uveljavitev beneficirane delovne dobe za šoferje in traktoriste, vendar za enkrat še ni podan nikakršen sklep o tem.

SONJA LIČEN—TESARI